

بررسی و شناسایی نژاد فیزیولوژیک بیماری پژمردگی کدو با عامل *Fusarium oxysporum f.sp.* در استان مازندران

نسیم عموزاد خلیلی^{۱*}، سعید نصراله نژاد^۲، محمد سالاری^۳، سید کاظم صباغ^۳، مهدی پیرنیا^۴

۱- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد بیماری شناسی گیاهی، دانشکده کشاورزی گروه گیاهپزشکی دانشگاه زابل ۲- دانشیار گروه گیاهپزشکی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ۳- دانشیار گروه گیاهپزشکی دانشگاه زابل، ۴- استادیار گروه گیاهپزشکی دانشگاه زابل

خلاصه

کدو با نام علمی *Lagenaria vulgaris* یکی از رایج ترین و گسترده ترین محصولات جالیزی جهان می باشد. بیماری پژمردگی فوزاریومی کدو که توسط قارچ خاکزی *Fusarium oxysporum f.sp. cucurbita* ایجاد می شود یکی از بیماری های شایع کدو می باشد که خسارت زیادی به محصولات وارد می سازد و از اهمیت اقتصادی ویژه ای برخوردار است. هدف از انجام این تحقیق شناسایی نژادهای فیزیولوژیک قارچ مذکور استرین مازندران با استفاده از آغازگرهای عمومی فوزاریومی طراحی شده بود. به این منظور در مرحله گل دهی و میوه دهی در سال زراعی ۱۳۹۳- از مزارع کدو استان مازندران (بهشهر) نمونه برداری صورت گرفت. از بافت های بیمار ۳۰ جدایه فوزاریوم جداسازی گردید و با روش تک اسپور خالص گردیده و با استفاده از کلیدهای معتبر شناسائی خصوصیات ماکروسکوپی و میکروسکوپی یک گونه *Fusarium oxysporum* با درصد فراوانی ۶۸/۷۵ شناسائی شد. جدایه های مختلف قارچ *Fusarium oxysporum* از نظر شکل ظاهری در محیط PDA دارای تنوع بالایی بودند. با این وجود، شناخت صحیح بیماری، نقش مهمی در اتخاذ راه های کنترلی و پیش گیرانه در صورت بروز احتمالی بیماری خواهد بود.

کلمات کلیدی: کدو، بیماری پژمردگی فوزاریومی، مازندران

۱. مقدمه

کدو از جنس *Cucurbita* و از خانواده Cucurbitaceae می باشد که با نام علمی *Lagenaria vulgaris* یکی از رایج ترین و گسترده ترین محصولات جالیزی جهان می باشد [۱].

قارچ *F. oxysporum f.sp. cucurbitae* عامل پژمردگی فوزاریومی کدو از مهم ترین و خسارت زاترین بیماری جالیز در آب و هوای گرم و خاک های شنی و گرم مناطق معتدل است [۱۱]. عامل بیماری اولین بار در سال ۱۹۳۰ از ایالت های